

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tat-2 ta' Ottubru, 2012

Citazzjoni Numru. 122/2003

Vincenza Cassar mart Victor Cassar

VS

Francis Xavier sive Xavier Micallef;

George Micallef;

Maria Assunta Pace mart Ignatius Pace;

Angela sive Angèle Micallef mark Mark Farrugia;

Yvonne Cauchi mart George Cauchi; u

James Micallef

Illum it-Tlieta, 2 ta' Ottubru 2012

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti,

Rat iċ-Ċitazzjoni li permezz tagħha l-attriċi, wara li ppremettiet illi:

Illi missier l-attriċi Antonio Micallef miet fil-ħdax (11) ta' Mejju 1999 (Dok. 'A') omm l-attriċi Michelangela Micallef mietet fis-sittax (26) ta' Lulju 2003 (Dok. 'B');

Illi l-imsemmija konjuġi Antonio u Michelangela Micallef iddisponew minn ġidhom permezz ta' testment *unica charta* tat-tlieta u għoxrin (23) ta' Ġunju 1995 fl-atti tan-Nutar Dottor Michael Refalo (Dok. 'C'), u dana kif jirriżulta mir-riċerki testamentarji (Doki. 'D', 'E', 'F', u 'G');

Illi permezz ta' l-imsemmi testment, it-testaturi, wara li ħallew diversi assi immobbljari lil uliedhom il-konvenuti Francis Xavier sive Xavier Micallef u George Micallef b'titolu ta' legat, innominaw bħala eredi universali tagħhom lil uliedhom Vincenza Cassar (l-attriċi), Francis Xavier sive Xavier Micallef, George Micallef, Maria Assunta Pace (ilkoll konvenuti) u Joseph Micallef (illum mejjet, missier il-konvenuti Angela sive Angèle Micallef, Yvonne Cauchi u James Micallef).

Illi l-attriċi rrinunzjat għall-wirt ta' l-imsemmi Antonio Micallef u għall-wirt ta' l-imsemmija Michelangela Micallef b'riżerva għall-jedd tagħha għal-legittima spettanti lilha u dana permezz ta' noti ppreżentati f'din il-Qorti (Ġurisdizzjoni Volontarja) fl-erbatax (14) ta' Ottubru 2003 (Doki. 'H', u 'I').

Illi l-attriċi trid illi tiġi likwidata u mħallsa skond il-liġi l-legittima spettanti lilha kif ingħad;

Illi għalkemm interpellat mill-attriċi sabiex jersqu għal-likwidazzjoni u ħlas tal-legittima spettanti lilha, il-konvenuti baqgħu inadempjenti;

Talbet lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandiex din il-Qorti:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tillikwida l-leġittima spettanti lill-atturi mill-assi ta' l-imsemmi Antonio Micallef, mill-assi ta' l-imsemmija Michelangela Micallef, prevja li jsiru:

- a) Il-kollazzjonijiet li jirriżulta li għandhom isiru skond il-liġi;
- b) Il-likwidazzjoni ta' l-assi tal-komunjoni ta' l-akkwisti bejn l-istess konjuġi Antonio u Michelangela Micallef;
- c) Id-diviżjoni ta' dawn l-assi f'żewġ porzjonijiet ugwali, li jiġu assenjati waħda lil assi partikolari ta' Antonio Micallef u l-oħra lill-assi partikolari ta' Michelangela Micallef;
- d) Il-likwidazzjoni tal-assi partikolari ta' Antonio Micallef;
- e) Il-likwidazzjoni tal-assi partikolari ta' Michelangela Micallef;

2. Tikkundanna l-konvenuti sabiex jassenjaw lill-attriċi l-istess leġittima hekk likwidata *in natura* skond il-liġi, prevja li għal dan il-fini ssir ir-riduzzjoni ta' kull disposizzjoni tat-testment fuq imsemmi illi tirriżulta leżiva ta' l-istess leġittima spettanti lill-attriċi; u

3. Tinnomina Nutar Pubbliku biex jirċievi u jipubblica l-att opportun fid-data, ħin u lok iffissati minn dina l-Qorti u kuraturi biex jirrappreżentaw lill-eventwali kontumaċi fuq l-istess att.

Bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' l-ittra uffiċċjali tal-wieħed u għoxrin (21) ta' Ottubru 2003 u tal-mandat ta' inibizzjoni ppreżentat kontestwalment, kontra l-konvenuti li huma ingunti għas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attriċi, konfermata bil-ġurament tagħha.

Rat in-Nota ta' l-Eċċezzjonijiet tal-konvenuti Francis Xavier u George aħwa Micallef li biha eċċepew illi:

1. Illi huma ma jopponux għall-likwidazzjoni u assenjazzjoni tal-leġittima mitluba mill-attriċi iżda jridu li f'tali likwidazzjoni jittieñdu in konsiderazzjoni anki d-debiti

Kopja Informali ta' Sentenza

gravanti l-istess wirtijiet fil-konfront ta' l-eċċipjenti rappreżentanti kumpens dovut għal-servizzi, kuri u assistenzi u prestazzjonijiet ta' flus kif rikonoxxut u anki minn Antonio u Michelangela Micallef fit-testment tagħhom imsemmi fiċ-ċitazzjoni.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenuti kkonfermata bil-ġurament ta' Francis Xavier Micallef.

Rat ir-riferta pożittiva tal-konvenuti l-oħra li ġew debitament notifikati biċ-ċitazzjoni, imma għażlu li jibqgħu kontumaċi.

Rat id-digriet tagħha tas-26 ta' Novembu 2004 li bih ħatret lill-A.I.C. Josph Mizzi bħala perit tekniku sabiex jagħmel stima tal-proprjetajiet immobiljari formanti parti mill-assi li kellhom il-ġenituri tal-kontendenti.

Rat ir-relazzjoni ta' l-istess perit tekniku ppreżentata fid-9 ta' Jannar 2009 u minnu maħlufa fid-29 ta' Jannar 2010.

Rat il-verbal tagħha tat-12 ta' Ġunju 2012 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat in-Noti ta' l-Osservazzjonijiet rispettivi ta' l-attriċi u l-konvenuti Xavier u George aħwa Micallef.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti, l-affidavits u dokumenti oħra esebiti.

Rat ukoll l-atti tal-kawża konnessa pendenti quddiem din il-Qorti ukoll, fl-ismijiet: "Maria Assunta Pace et. vs Francis Xavier sive Xavier Micallef et." (Rikors Ġuramentat numru: 56/2008).

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-attriċi qed titlob li tingħata il-leġittima dovuta lilha mill-assi tal-ġenituri tagħha l-mejtin

Antonio u Michelangela konjuġi Micallef, u dan wara li kienet debitament irrinunzjat għall-wirt tagħhom.¹ Permezz ta' diversi Noti ppresentati f'din il-Qorti fil-Gurisdizzjoni Volontarja Tagħha l-konvenuti Maria Assunta Pace, Angela Micallef, Yvonne Cauchi u Victoria armla ta' Joseph Micallef, bħala kuratrici ta' binha interdett James Micallef, irrinunzjaw ukoll għall-ereditajiet ta' l-imsemmija Antonio u Michelangela konjuġi Micallef,² biex b'hekk irriżulta li l-uniċi eredi ta' l-istess konjuġi Micallef spiċċaw il-konvenuti Francis Xavier u George aħwa Micallef.

L-assi mmobiljari li kellhom il-konjuġi Micallef, bil-valur tagħhom kif stabilit mill-perit tekniku, rriżultaw li kienu s-segwenti:

1. il-fond numru 45/47 Triq Għajn Qatet, Victoria, Għawdex, u l-fond numru 48/46 Triq l-Arcisqof Pietru Pace, Victoria, Għawdex liema fondi jinfdu ma' xulxin u jiffumaw dar waħda, bl-arja libera tagħhom; stmati flimkien għall-valur ta' €698,812 (Lm300,000);
2. il-mezzanin numru 45 Triq id-Duluri, Marsalforn, kif soġġett għaċ-ċens annwu u perpetwu ta' Lm1.78,8; stmat €93,175 (Lm40,000);
3. ir-razzett bla numru u bla isem fi Triq San Leonardu, Victoria, u r-raba li jagħmel miegħu msejjah "ta' Żejta" tal-kejl ta' ċirka 1873m; stmat €465,875 (Lm200,000);
4. biċċa raba' f'Victoria, Għawdex, fil-kontrada magħrufa "ta' San Anard" tal-kejl ta' ċirka 28m.k., stmata €290 (Lm125);
5. żewġ għelieqi fil-limiti ta' Victoria, magħrufa "ta' Żejta", waħda tal-kejl ta' ċirka 2248m.k. u l-

---

¹ Ara Noti ta' rinunzja ppresentati fir-Registru ta' din il-Qorti fil-Gurisdizzjoni Volontarja tagħha fl-14 ta' Ottubru 2003; Dokti H u I a fol.30, 31 tal-process

² Ara Noti ta' rinunzji esebiti bhala Dokti.J,K,L u M fl-atti tar-Rikors Guramentat Nru.56/2008 a fol. 33 -36 ta' l-istess process

oħra tal-kejl ta' ċirka 1498m.k.; stmati flimkien €38,817 (Lm16664);

6. nofs (1/2) indiviż ta' biċċa raba imsejħa "ta' l-lbraċċ", kontrada "ta' l-lbraċċ", limiti ta' Victoria, tal-kejl ta' ċirka 374m.k., soġġetta għaċ-ċens annwu u perpetwu ta' Lm0.16,7, stmat €3875 (Lm1663.70);

7. nofs (1/2) indiviż ta' żewġ biċċiet raba f'Victoria, Għawdex, fil-kontrada u maghrufa "ta' l-lbraċċ", soġġetti għaċ-ċens annwu u perpetwu ta' Lm0.12,5; (a) waħda tal-kejl ta' ċirka 374m.k., stmata €3875 (Lm1663.70); u (b) l-oħra tal-kejl ta' ċirka 412m.k., stmata €4269 (Lm1832.70);

8. nofs (1/2) indiviż ta' żewġ biċċiet raba qrib ħafna xulxin f'Victoria, Għawdex, fil-kontrada maghrufa "ta' Triq Għajn Qatet", soġġetti flimkien għaċ-ċens annwu u perpetwu ta' żewġ skudi; (a) waħda tkejjel xi 468m.k., stmat (in-nofs indiviż) €308,642 (Lm132,500), u (b) l-oħra tkejjel xi 655m.k., stmat (in-nofs indiviż) €6787 (Lm2913.70);

9. biċċa raba f'Victoria, Għawdex, fil-kontrada "ta' Triq Għajn Qatet" maghrufa "ta' Fejn l-Abbatija" ta' xi 917m.k., soġġetta għal Lm0.13 ċens perpetwu, stmata €19,003 (LM8158);

10. l-għalqa denominata "tal-Belliegħa" kontrada "ta' Għajn Futni", limiti tax-Xagħra, Għawdex, tal-kejl ta' ċirka 1124 m.k., stmata €11,646.80ċ (Lm5000);³

tal-valur totali dawn il-beni mmobbli: miljun sitt mija ħamsa u ħamsin elf u sitta u sittin euro u tmenin centezmu (€1,655,066.80ċ). Ma ġiex spjegat jekk dawn il-beni kienux jappartjenu kollha lill-komunjoni ta' l-akkwisti ġia eżistenti bejn il-konjuġi Micallef, inkella kienx hemm xi ħaġa li kienet parafernali ta' xi ħadd minnhom. Imma, peress li l-attriċi qed tfittex il-leġittima sew fir-rigward ta' l-assi ta' missierha, kif ukoll fir-rigward dawk ta' ommha,

³ Ara rapport peritali a fol.399 – 403 tal-process

dan m'għandu jagħmel ebda differenza għall-fini ta' din il-kawża.

Beni mobbli ma rriżultawx. Għalkemm fil-kors tas-smiegħ ta' din il-kawża saru referenzi għall-permess tar-razzett tal-baqar u l-kwota relattiva tal-ħalib li d-*decujus* kellu u li f'xi żmien qabel ma miet dawwar għal fuq ibnu George, l-attriċi spiċċat biex qalet inekwivokament li ma kienet qed tippretendi xejn f'dan ir-rigward.⁴

Donazzjonijiet lanqas ma rriżulta li saru. Għalkemm saru allegazzjonijiet li x-xiri ta' xi proprjetajiet mill-konvenuti Xavier u George Micallef sar minn flus mgħoddija lilhom minn missierhom, ma tressqu ebda provi konkreti f'dan ir-rigward.

Irriżulta pero' li l-konjuġi Micallef kienu ssellfu is-somma ta' għoxrin elf lira maltija (Lm20,000 jew fi flus kurrenti €46,587) mingħand l-istess żewġ uliedhom fl-okkazzjoni tal-marda terminali li kellha oñthom Antonia. Dan ġie anke rikonoxxut formalment fil-ħames artikolu tat-testment *unica carta* tagħhom tat-23 ta' Ġunju 1995.⁵ Din iċ-ċifra għandha għalhekk tiġi mnaqqsa mill-valur ta' l-assi tal-konjuġi Micallef, biex iċ-ċifra li fuqha trid tinħadem il-leġittima dovuta lill-attriċi tkun €1,655,066.80ċ – €46,587 = €1,608,479.80ċ

L-artikolu 616 (1) tal-Kap.16, kif kien jaqra qabel l-emendi tal-2004, u allura applikabbli għal każ in eżami, peress li l-konjuġi Micallef mietu qabel ma ġew fis-seħħ dawn l-emendi, kien jistipula li:

“Il-leġittima tat-tfal leġittimi, jew ta' tfal leġittimati bi żwieġ li jsir wara, jew ta' tfal adottivi, hija ta' terz tal-beni tal-mejjet, jekk dawk it-tfal ma jkunux iżjed minn erbgħa, jew in-nofs ta' dawk il-beni jekk ikunu ħamsa jew iżjed.”

---

⁴ Ara xhieda tagħha in kontro-eżami tas-17.12.2010 a fol.435 tal-process

⁵ Dok.C a fol. 7 -9 tal-process

Il-konjuġi Micallef kellhom sitt itfal, imma waħda minnhom Antonia, mietet qabilhom mingħajr ma ħalliet ulied jew dixxendenti, u allura l-leġittima dovuta lill-attriċi hija ta' wieħed minn għaxra (1/10) tal-beni li rriżultaw, u għalhekk għandu valur ta' €160,847.9. L-artikolu 620(1) ta' l-istess Kodiċi (qabel l-emendi tal-2004) kien jiddikjara li “ **l-leġittima għandha tingħata fi proprjeta' sħiħa, u testatur ma jista' jgħabbiha b'ebda piż jew kondizzjoni.**” Billi fl-assi tal-konjuġi Micallef hemm biżżejjed beni mmobbli li minnhom l-attriċi tista' tieġu din il-leġittima, din għandha tingħata:

- (i) il-meżżanin f'Marsalforn, indikat fil-partita numru (2) tal-lista tal-beni tal-konjuġi Micallef, tal-valur ta' €93,175;
  - (ii) iż-żewġ għelieqi “ta' Żejta” ndikati fil-partita numru (5) ta' l-istess lista, tal-valur flimkien ta' €38,817;
  - (iii) ir-raba' “ta' Għajn Qatet” ta' 917 m.k., indikata fil-partita numru (9) tal-lista, tal-valur ta' €19,003; u
  - (iv) ir-raba' “tal-Belliegħa” ta' 1124m.k. indikata fil-partita numru (10) tal-lista, tal-valur ta' €11,648.80ċ;
- li jgħibu valur totali ta' €162643.80ċ, u għalhekk l-attriċi tkun trid tirrifondi lill-eredita' s-somma ta' €1795.90ċ.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi, tilqa' t-talbiet attriċi u:

1. tillikwida l-leġittima spettanti lill-attriċi mill-assi tal-ġenituri tagħha Antonio u Michelangela konjuġi Micallef u tiddikjaraha konsistenti fil-beni mmobiljarji segwenti, u ċioe':

- (i) il-meżżanin f'Marsalforn, indikat fil-partita numru (2) tal-lista tal-beni tal-konjuġi Micallef, tal-valur ta' €93,175;
- (ii) iż-żewġ għelieqi “ta' Żejta” ndikati fil-partita numru (5) ta' l-istess lista, tal-valur flimkien ta' €38,817;

Kopja Informali ta' Sentenza

(iii) ir-raba' "ta' Għajn Qatet" ta' 917 m.k., indikata fil-partita numru (9) tal-lista, tal-valur ta' €19,003; u

(iv) ir-raba' "tal-Belliegħa" ta' 1124m.k. indikata fil-partita numru (10) tal-lista, tal-valur ta' €11,648.80ċ;

- li jgibu valur totali ta' €162,643.80ċ, u peress li l-attriċi jmissha beni tal-valur totali ta' €160,847.90ċ, hija tkun trid tirrifondi lill-eredita' s-somma ta' €1,795.90ċ.

2. tikkundanna lill-konvenuti Francis Xavier u George aħwa Micallef, bħala uniċi eredi tal-mejtin Antonio u Michelangela konjuġi Micallef sabiex jassenjaw lill-attiċi dawn il-beni li jirrapresentaw il-leġittima dovuta lilha skond il-ligi likwidata *in-natura*; u

3. tinnomina lin-Nutar Dottor Paul George Pisani sabiex jirċievi u jippublika l-att opportun nhar is-Sibt 3 ta' Novembru 2012 fl-uffiċċju tiegħu fil-ħdax ta' filgħodu (11:00a.m.) u lill-Avukat Dottor Damien Bigeni sabiex jidher għall-eventwali kontumaċi fuq l-istess kuntratt.

Billi din hija kawża għal-leġittima, l-ispejjeż għandhom jiġu ssoportati mill-istess konvenuti Francis Xavier u George aħwa Micallef.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----